

Correctievoorschrift VMBO-GL en TL

2008

tijdvak 1

maatschappijleer 2 CSE GL en TL

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Inzenden scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o. Voorts heeft de CEVO op grond van artikel 39 van dit Besluit de *Regeling beoordeling centraal examen* vastgesteld (CEVO-02-806 van 17 juni 2002 en bekendgemaakt in Uitleg Gele katern nr 18 van 31 juli 2002).

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door de CEVO.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommiteerde toekomen.
- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door de CEVO.

- 4 De examiner en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Komen zij daarbij niet tot overeenstemming, dan wordt het aantal scorepunten bepaald op het rekenkundig gemiddelde van het door ieder van hen voorgestelde aantal scorepunten, zo nodig naar boven afgerond.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de CEVO-regeling van toepassing:

- 1 De examiner vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examiner en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;
 - 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
 - 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, hoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen.
 - 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.

- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal punten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan de CEVO. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

NB Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen kunnen maximaal 65 scorepunten worden behaald.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt één punt toegekend.

Criminaliteit en rechtsstaat

- 1 A
- 2 C

Vraag	Antwoord	Scores
3	maximumscore 1 Voorbeelden van juiste antwoorden zijn (één van de volgende): – De aandacht voor moordzaken in de media is veel groter dan voor andere delicten. – Sommige media, zoals De Telegraaf, besteden zoveel aandacht aan moorden dat mensen denken dat het aantal moorden toeneemt. – De media besteden overmatig veel aandacht aan moord en doodslag. – De berichtgeving over moorddelicten is vaak sensationeler dan over andere strafzaken en raakt het publiek meer / maken meer indruk op het publiek.	
4	maximumscore 2 Juiste antwoorden zijn: Bij A de rechter Bij B de officier van justitie Bij C de advocaat Indien drie antwoorden juist Indien twee antwoorden juist Indien één of geen antwoord juist	 2 1 0
5	maximumscore 3 • 1 (voorbeeld van een hoofdstraf): geldboete / werkstraf (voor honderd uur) / twee weken cel (voorwaardelijk met een proeftijd van een jaar) • 2 (voorbeeld van een bijkomende straf): rijontzegging / ontzegging van de rijbevoegdheid • 3 (voorbeeld van een maatregel): reclasseringstoezicht	 1 1 1
6	C	
7	A	
8	maximumscore 2 • begrip b midden en hogere milieus (Ambtenaren en bestuurders behoren in het algemeen tot de midden- en hogere milieus. Fraude en corruptie komen vooral voor in die milieus.) • begrip f witteboordencriminaliteit (Fraude en corruptie zijn voorbeelden van witteboordencriminaliteit.)	 1 1
9	B	
10	D	

Vraag	Antwoord	Scores
11	maximumscore 1 1 afschrikking van de dader en 3 resocialisatie	
	<i>Opmerking</i> <i>Alleen 1 punt toekennen als beide antwoorden genoemd worden.</i>	
12	maximumscore 1 Voorbeelden van juiste redenen zijn (één van de volgende): – Tegenwoordig is het strafbaar als mensen terroristische aanslagen voorbereiden / toejuichen / lid zijn van een terroristische organisatie, vroeger was dit niet het geval. – Uit tekst 8 blijkt dat (maatschappelijke) opvattingen over wat strafbaar is, veranderen. Dit leidt tot nieuwe rechtsregels. (In dit geval nieuwe regels om mensen te veroordelen die zich schuldig maken aan het voorbereiden of toejuichen van terroristische activiteiten.)	
13	D	
14	B	
15	maximumscore 2	
	• Klassenjustitie is het verschillend behandelen door justitie/ de rechtbank van mensen uit verschillende sociale klassen	1
	• Citaat: "In vele publieke reacties op de veroordeling werd gesteld dat de verdachten het juist aan hun hoge positie bij Ahold te danken hebben dat ze een relatief lage straf kregen." (regels 14-16)	1
16	maximumscore 2	
	• 1 Bescherming van burgers tegen willekeur van de overheid	1
	• 3 De overheid dient de rechtsorde te handhaven met wettelijke middelen	1
17	D	
18	maximumscore 2	
	• 2 opsporingsbeleid	1
	• 3 preventief beleid	1

Politiek en beleid

19 **A**

20 **B**

21 **D**

Vraag	Antwoord	Scores
22	C	
23	C	
24	A	
25	B	
26	maximumscore 2	
	• LAKS streeft bepaalde belangen na / komt op voor de belangen van scholieren	1
	• LAKS oefent druk uit op de politieke besluitvorming	1
27	A	
28	B	
29	B	
30	C	
31	maximumscore 2	
	Twee van de volgende mogelijkheden:	
	– conservatief	
	– liberaal	
	– rechts	
	per juiste mogelijkheid	1
32	D	
33	C	

Analyse maatschappelijk vraagstuk: alcoholgebruik onder jongeren

34 maximumscore 3

Voorbeeld op basis van kenmerk 1 (in strijd met waarden) 1

Bijvoorbeeld één van de volgende:

- Veel instanties/organisaties vinden het **onwenselijk** dat jongeren “steeds vroeger, steeds meer en steeds vaker drinken”.
- Politici - minister en kamerleden - vinden het **onwenselijk** dat jongeren te vaak en te veel drinken.
- Organisaties als NIGZ en STAP vinden te veel drinken door jongeren **schadelijk** voor het individu en de samenleving.
- Organisaties en politici vinden dat overmatig alcoholgebruik van jongeren waarden aantasten als gezondheid van jongeren / veiligheid van de samenleving.

Voorbeeld op basis van kenmerk 2 (verschillende meningen/groepen) 1

- Minister Hoogervorst wil dat jongeren onder de achttien een boete krijgen als ze een biertje kopen. Maar drankwinkels en horeca zijn het niet eens met het verhogen van de leeftijd tot achttien jaar.

Voorbeeld op basis van kenmerk 3 (gezamenlijke actie of door de politiek) 1

- De minister wil maatregelen om het alcoholgebruik onder jongeren terug te dringen.

35 B

36 maximumscore 2

- Belangengroep 1: de Koninklijk Horeca Nederland:
 - belang: winst maken / bevordering drankverkoop / geld verdienen 1
- Belangengroep 2: de Stichting Alcohol Preventie (STAP)
 - belang: bevordering gezondheid / veilige samenleving / minder schade voor individu en samenleving door (teveel) gebruik van alcohol 1

Opmerking

Alleen een punt toekennen als naam van de belangengroep en bijbehorend belang juist zijn.

37 C

38 B

39 A

Vraag	Antwoord	Scores
40	maximumscore 2 <ul style="list-style-type: none"> • de politiek-juridische • de vergelijkende invalshoek 	1 1
41	B	
42	B	
43	maximumscore 2 <ul style="list-style-type: none"> • 3 de socialisatiefunctie • In de soapserie GTST vindt een overdracht plaats van waarden, normen, gewoonte of een bepaalde leefwijze; in dit geval de gewoonte / de norm dat het gewoon is alcohol te drinken 	1 1
44	maximumscore 2 Voorbeelden van juiste antwoorden zijn (twee van de volgende): <ul style="list-style-type: none"> – de beschikking over geld/financiële middelen – de omvang van de groep is groot / er zijn in de lidstaten veel producenten van bier en alcoholische dranken – de toegang tot belangrijke politici – de toegang tot belangrijke ambtenaren in Brussel – ze vormen een belangrijke economische sector met veel werkgelegenheid – de beschikking over kennis / deskundige medewerkers – makkelijk toegang tot de media 	
45	B	
46	C	
47	C	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

48 maximumscore 3

- per juist argument 1
- voor voldoende woorden (60 - 90 woorden) en consistent verhaal 1

Opmerking

1 punt voor voldoende woorden (60 - 90 woorden) en consistent verhaal alleen toekennen indien de argumenten inhoudelijk kloppen.

Voorbeelden van juiste argumenten:

Wel verhogen, want (twee van de volgende)

- het blijkt dat jongeren te veel en te vaak drinken. Dit geeft veel overlast en is schadelijk voor de gezondheid op korte en lange termijn.
- dit drankmisbruik berokkent de maatschappij veel schade.
- door het verhogen van de leeftijd wordt het moeilijker voor jongeren om drank te kopen in winkels.
- door een boete zullen jongeren minder vroeg gaan drinken.
- een wet van de overheid stelt een norm dat het niet gepast is om onder de achttien jaar te gaan drinken. Ouders en opvoeders weten dan dat het niet gepast is om hun kinderen alcoholische drank te laten drinken.

of

Niet verhogen, want (twee van de volgende)

- verhoging van de leeftijd tot 18 jaar vermindert het drankgebruik onder jongeren niet, dan drinken ze wel illegaal.
- het is onmogelijk te controleren dat alcoholische drank onder de achttien jaar wordt verkocht.
- thuis mogen ze wel drinken; dit valt niet te controleren.
- de overheid moet niet met wettelijke maatregelen komen, maar veel voorlichting geven; daarin jongeren en ouders wijzen op hun verantwoordelijkheid en wijzen op de gevaren van overmatig alcoholgebruik.

5 Inzenden scores

Verwerk de scores van de alfabetisch eerste tien kandidaten per school in het programma WOLF.

Zend de gegevens uiterlijk op 28 mei naar Cito.

6 Bronvermeldingen

tekst 1	de Volkskrant van 4 maart 2006
tekst 2	de Volkskrant van 20 mei 2006
tekst 3	Elsevier van 5 december 2006
tekst 4	www.telegraaf.nl
tekst 5	De Twentse Courant Tubantia van 5 september 2006
tabel 1	www.kennislink.nl van 26 januari 2005
tekst 6	NRC Handelsblad van 30 november 2006
tekst 7	NRC Handelsblad van 20 oktober 2006
tekst 8	Trouw van 14 oktober 2006
tekst 9	de Volkskrant van 23 november 2006
tekst 10	www.de.rekenkamer.nl
tekst 11	Brabants Dagblad van 23 mei 2006
tekst 12	www.trouw.nl van 12 september 2006
tekst 13	de Volkskrant van 21 juni 2005
tekst 14	Brabants Dagblad van 5 juli 2006
tekst 15	www.tweedekamer.nl/hoewerkt/het
tekst 16	De Telegraaf van 21 februari 2006
tekst 17	www.nrc.nl van 23 juni 2006
tekst 18	Trouw van 8 augustus 2006
tekst 19	Algemeen Dagblad van 11 september 2006
tekst 20	www.laks.nl
tekst 21	Spits van 8 november 2006
tekst 22	De Twentsche Courant Tubantia van 11 oktober 2006
tekst 23	www.tweedekamer.nl/hoewerkt/het
tekst 24	www.pvda.nl , november 2006
tekst 25	www.pvv.nl , november 2006
figuur 1	de Volkskrant van 23 november 2006
tekst 26	Brabants Dagblad van 16 september 2006
bijlage	
tekst 1	www.trimbos.nl , gedownload in februari 2007
tekst 2	De Telegraaf van 20 januari 2006
tekst 3	www.nrc.nl van juni 2006
tekst 4	Trouw van 27 oktober 2006
tekst 5	De Twentsche Courant Tubantia van 6 juni 2006
tekst 6	de Volkskrant van 24 oktober 2006
tekst 7	Coalitieakkoord van CDA, PvdA, en ChristenUnie, 7 februari 2007
tekst 8	NRC Handelsblad van 8 mei 2007